

**Folk
og
Kultur
2005**

Folk og Kultur

*Årbog for Dansk
Etnologi og Folkemindevidenskab
2005*

*Udgivet af Foreningen Danmarks Folkeminder
København 2005*

Folk og Kultur udgives af Foreningen Danmarks Folkeminder, c/o Dansk Folkemindesamling, Christians Brygge 3, 1219 København K.

Redaktion: Lene Otto, Lykke L. Pedersen, Eske K. Mathiesen, Karsten Biering og Søren Møller Christensen (redaktionssekretær).

Abonnement og løssalg: Museumstjenesten, Sjørupvej 1, Lysgaard, 8800 Viborg. Tlf. 8666 7666.

De i artikler og anmeldelser fremsatte synspunkter står i alle tilfælde for forfatterens egen regning.

Trykt hos Gullanders Bogtrykkeri a-s i Skjern.

ISSN 0105-1024

Foreningen Danmarks Folkeminders styrelse

Museumsinspektør Inge Adriansen, Museet på Sønderborg Slot

Lektor Karsten Biering, Center for Arbejderkulturstudier (KU) (formand)

Mag. art. Anders Christensen, Dansk Folkemindesamling

Dr. phil. Gustav Henningsen

Webredaktør Charlotte S. H. Jensen, Statens Arkiver

Seniorforsker Else Marie Kofod, Dansk Folkemindesamling (kasserer)

Mag. art. Eske K. Mathiesen, Dansk Folkemindesamling

Mag. scient. George Nellemann

Stadsarkivar Bent Vedsted Rønne, Byhistorisk Arkiv, Haderslev

Museumsinspektør Lykke L. Pedersen, Nationalmuseet

Museumsinspektør Anette Tonn-Petersen, Bramsnæs Museum og Arkiv

Museumsinspektør Alan Hjorth Rasmussen, Fjordmuseet i Jyllinge

Mag. art. Svend Nielsen

Forfattere

Karsten Biering (f. 1945). Mag.art. i Folkloristik og lektor ved Center for Arbejderkulturstudier, Københavns Universitet.

Lene Halskov Hansen (f. 1955). Mag.art. i Nordisk Folkemindevidenskab med speciale i ballader og kædedans. Researchmedarbejder på Bornholms Middelaldercenter og time-lærer på Det Fynske Musikkonservatorium, Odense.

Lene Otto (f. 1960). Mag.art. og Ph.d. i Europæisk Etnologi. Lektor i Europæisk Etnologi, Københavns Universitet.

Lykke L. Pedersen (f. 1952). Mag.art. i Europæisk Etnologi 1989. Museumsinspektør, seniorforsker på Nationalmuseet, Danmarks Nyere Tid og ekstern lektor ved Københavns Universitet i Europæisk Etnologi. Forskningsområder: Familieliv, forbrug og fritid.

Christian Thomsen Ringskou (f. 1978). Stud.mag.art i historie ved Københavns Universitet. Har i 2004 været ansat som forskningspraktikant på Dansk Folkemindesamling.

Birgit Vorre (f. 1937). Mag.art. i Europæisk Etnologi 1975. Museumsinspektør, seniorforsker på Nationalmuseet, Danmarks Nyere Tid. Forskningsområder: Familieliv og boligkultur.

Oversættelser til engelsk: James Manley

Indhold

Lykke L. Pedersen: Indledning Kulturhistorie som studiet af folk og kultur	5
Lene Otto: Tilværelsens lovmæssighed Axel Steensbergs syn på materiel folkekultur mellem kulturhistorie og europæisk etnologi	10
Karsten Biering: Kaffebaren Et stykke dansk arbejderkultur på retur	21
Christian Ringskou: En eventyrfortæller og en afholdsmand To portrætter i hedesognet Ørre sidst i det nittende århundrede	36
Lene Halskov Hansen: Kædedans i Danmark Om danseglyde og den forsvundne kædedans i dansk balladeforskning	53
Birgit Vorre: Indkøb, forbrug og livsstil Om husholdningsregnskaber som kulturhistorisk kilde 1860-1970	70

Anmeldelser

Kirsten Lindberg: Fra barok til biedermeier. By og borger i København (Anne-Mette Marchen Andersen)	97
Peter Hambro Mikkelsen og Lars Christian Nørbach: Drenghed. Bebyggelse, jernproduktion og agerbrug i yngre romersk og ældre germansk jernalder (Henrik Vensild)	98
Jeppe Büchert Netterstrøm: At forsvare til rette. Værnforhold og bøndernes retslige stilling i Danmarks senmiddelalder 1400-1517 (Pernille Ulla Knudsen)	99
Solveig Sjöberg-Pictarinen: Museer ger mening. Friluftsmuseerna Klosterbacken och Amuri som representationer (Lene Otto)	100
Claus Bech Danielsen: Moderne Arkitektur. Hvad er meningen? (Nicolai Carlberg)	100
Erik Hofmeister (red.): De ferske vandes kulturhistorie i Danmark (George Nellemann)	101
Niels Jul Nielsen: Mellem storpolitik og værkstedsgulv. Den danske arbejder – før, under og efter den kolde krig (Morten Thing)	101
Erik Nørr: Genforeningens bedste gave. Skoleordning og amtsskolekonsulenter i Sønderjylland og Danmark 1920-1963 (René Rasmussen)	102

Adriansen, Inge & Palle Ove Christiansen (red.): Forskellige mennesker? Regionale forskelle og kulturelle særtræk (Lene Floris)	103
Ruth Andersen: I jernlænker. Christian Siegfried v. Plessens livsforløb 1646-1723 (Johannes Møllgaard)	105
Regina Bendix & John Bendix (eds.): Sleepers, Moles and Martyrs. Secret Identifications, Societal Integration, and the Differing Meanings of Freedom (Lene Otto)	107
Karsten Biering: Nodal's Skrædderservice. 3 generationer på Nørrebro (Morten Thing)	107
Søren Møller Christensen og Mette Guldborg (red.): Historisk kystkultur. En ressource i nutiden (Eske Wohlfahrt)	108
Palle Ove Christiansen: Landsbyliv. Afhandlinger om livsstil og sociale relationer i landbosamfundet fra 1700-tallet til i dag (Christian Ringskou)	109
Anders Enevig: Cirkus- og gøglerslægter. Miljø og stamtavler (Jon Vedel)	111
Karl-Erik Frandsen & Jens Chr. V. Johansen (red.): Da Østdanmark blev Sydsverige. Otte studier i dansk-svenske relationer i 1600-tallet (George Nellemann)	112
Kristof og Kirsten Glamann: Nordens Pasteur. Fortællingen om Emil Chr. Hansen (Lene Otto)	113
Christian Hinze Holm og Kirsten Linde (red.): Ja, vi elsker ting! En artikkelsamling om gjenstander ved museene i Akershus (Lene Otto)	113
Jóan Pauli Joensen: I ærlige brudefolk. Bryllup på Færøerne (Elisabeth Vestergaard)	114
Axel Johnsen og Birgitte Thomsen (red.): 19 myter i Sønderjyllands historie (Flemming Hemmersam)	115
Mikkel Venborg Pedersen: Ejdersted. Skitser fra et landskab 1650-1850 (Johannes Møllgaard)	116
Søren Rasmussen (red.): Sandbjerg mellem sø og sund (Eske K. Mathiesen)	120
Knud Wentzel (red.): Eventyr til tiden. Fjorten fortolkninger (Marianne Kold)	120
Petersen, Klaus og Niels Arne Sørensen (red.): Den kolde krig på hjemmefronten (Niels Jul Nielsen)	121
Birgitte Kragh: Til jord skal du blive. Dødens og begravelsens kulturhistorie i Danmark 1780-1990 (Bjarne Stoklund)	122
Jørgen Jensen: Danmarks Oldtid. Yngre Jernalder og Vikingetid. 400 e.Kr. – 1050 e.Kr. (George Nellemann)	125
Jørn Henrik Petersen & Klaus Petersen (red.): 13 udfordringer til den danske velfærdsstat (Lars K. Christensen)	127
Anne-Louise Sommer: De dodes haver. Den moderne storbykirkegård (Lykke L. Pedersen)	128
Søren Hein Rasmussen: Danmarkshistorien bd. 16. Grænser forsvinder (George Nellemann)	130
Charlotte Paludan: Køng Fabrik 1774-1804 (Ingeborg Cock-Clausen)	131
 Indsendt litteratur	 133
 Styrelsens beretning for 2004	 134